

Затверджую
«СПЕФК ЧДТУ»
Григорій КОНДРАТЕНКО
2025 р.

ІНСТРУКЦІЯ № з правил поведінки на транспорті

У повсякденному житті слід дотримуватися таких правил:

- у пізній час уникайте малолюдних зупинок. Очікуючи транспорт, стійте на добре освітленому місці поряд із людьми.
- на зупинках не повертайтеся спиною до транспорту, що рухається; а коли машина наближається до зупинки, не намагайтеся стати в першому ряду нетерплячого натовпу – вас можуть виштовхнути під колеса.
- автобус і тролейбус обходьте позаду, трамвай – попереду, будь-який транспорт може закрити собою інший, який рухається позаду ще з більшою швидкістю.
- не спіть, коли транспорт рухається: небезпечно не стільки прогавити потрібну зупинку, скільки травмуватися при різкому гальмуванні або маневруванні.
- не притуляйтеся до дверей, уникайте їздити на сходинах і в проході. Якщо є можливість, користуйтеся проїзними квитками, це позбавить вас додаткового пересування салоном і не відволікатиме вашу увагу.
- не забувайте про кримінальну безпеку!
- не задивляйтеся у вікно, якщо на підлозі стоїть ваша сумка, тримайте її при собі; притуліть речі до стінки, якщо ви стоїте. Пам'ятайте, що в громадському транспорті часто діють кишенькові злодії, а їх улюблені місця – у проході та біля дверей.
- намагайтеся не сідати в порожні автобуси, електрички. А якщо ви єдиний пасажир і їдете пізно, то сідайте ближче до водія, не біля вікна, а біля проходу, тоді до вас незручно буде підсісти. Якщо у вагоні з'явився агресивний або розв'язний пасажир, відверніться від нього і не зустрічайтеся з ним поглядом.
- посадку та висадку з легкового автомобіля слід здійснювати не на проїжджій частині, а у спеціально відведених місцях або біля бордюру і лише після повної зупинки транспорту, головне – не з боку руху транспорту.
- під час руху автомобіля не можна відволікати водія, чіпати ручки дверей, гратися гострими предметами, висовувати руки і голову у вікна автомобіля, обов'язково потрібно користуватися ременями безпеки.

У громадському транспорті не виключені випадки пожеж.

Якщо в салоні виникла пожежа, негайно повідомте про це водія та пасажирів; попросіть зупинитися і відчинити двері або натисніть кнопку аварійного відкриття дверей. Постарайтеся застосувати для гасіння вогнища вогнегасник у салоні або інші підручні засоби.

При блокуванні дверей для евакуації застосовуйте аварійні люки вгору та виходи через бокове скло. При евакуації будьте обережні, бо металеві частини трамваїв і тролейбусів можуть виявитися під напругою через порушення захисної ізоляції.

При горінні резини та пластику виділяються отруйні гази, тому салон залишайте швидко, закривши ніс та рот мокрою хустиною або рукавом.

НА АВТОШЛЯХАХ

Правила безпеки при переході вулиці.

Існує правосторонній, лівосторонній, односторонній і двосторонній дорожній рух. У нашій країні транспорт рухається з правого боку або в одному напрямку. Пішоходи, щоб не створювати аварійної ситуації на дорогах, мають переходити проїжджу частину по переходах – підземних, надземних або наземних. При наземному переході необхідно подивитися ліворуч, а дійшовши до середини дороги, – праворуч.

Типи перехресть. Правила переходу дороги на перехрестях.

Перехрестям називається місце перетину вулиць. Воно є регульованим і нерегульованим. На регульованому перехресті рух транспорту упорядковується за допомогою регулювальника або світлофора. Переходити дорогу необхідно тільки на зелене світло світлофора. Якщо перехрестя регулюється регулювальником, то слід підкорятися його сигналам. Пішоходи не повинні затримуватися чи зупинятися на дорозі, переходити перехрестя по діагоналі. За відсутності і світлофора, і регулювальника, перехрестя є нерегульованим. Переходити його слід біля знаку «Пішохідний перехід» або по дорожній розмітці «зебра».

Дорожні знаки.

Існує кілька груп дорожніх знаків: попереджуючі, пріоритетні, забороняючі, наказові, інформаційно-вказівні та знаки сервісу. За допомогою дорожніх знаків учасники дорожнього руху розуміють одне одного.

Дорожня розмітка.

Для зменшення дорожньо-транспортних пригод на дороги наносять дорожню розмітку, яка уточнює або підкреслює вимоги дорожніх знаків. Дорожня розмітка може бути горизонтальною (наноситься на проїжджій частині або по верху бордюру у вигляді стріл, ліній, написів) або вертикальною (наноситься на дорожніх спорудах, елементах обладнання доріг

у вигляді смуг білого і чорного кольору). Вона допомагає водію вибрати правильне положення транспорту на проїжджій частині дороги.

Рух за сигналами регулювальника.

Регулювання транспортного руху і пішоходів у необхідних випадках здійснюється регулювальниками. Всі учасники дорожнього руху зобов'язань керуватися сигналами регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофора, дорожнім знакам і розмітці на дорозі.

Безпека руху велосипедиста.

Велосипед є транспортним засобом пересування, і на нього також поширюються правила дорожнього руху.

Правила користування велосипедом:

- кататися на дитячому велосипеді може навіть малюк, але тільки на закритих для руху машин майданчиках, стадіонах та інших безпечних місцях;
- їздити на велосипеді по дорогах дозволяється з 14 років;
- велосипед має бути обладнаний світловідбивачами – спереду білого кольору, з боків – оранжевого, заду – червоного.

Велосипедистові забороняється:

- рухатися по проїжджій частині, коли поряд є велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках (крім дітей на дитячих велосипедах під наглядом дорослих);
- під час руху триматися за інший транспортний засіб;
- буксирувати велосипед;
- їздити, не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей;
- керувати велосипедом з несправним гальмом і звуковим сигналом, а також без освітлення у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості.

Основні види дорожньо-транспортних пригод (ДТП). Поведінка при ДТП.

Найбільш розповсюджені види ДТП – це наїзд на пішохода, зіткнення, перекидання автотранспорту. Існує декілька правил для тих, хто виявився свідком або учасником ДТП:

- за будь-яких обставин не залишати постраждалого без допомоги;
- негайно сповістити про пригоду в поліцію;
- намагатися нічого не змінювати на місці пригоди;
- свідкам наїзду або аварії, після якої водій покинув місце пригоди, запам'ятати та записати номер, марку, колір і прикмети

машини та водія, викликати швидку допомогу, сповістити дорослих та працівників поліції.

Самозахист від ДТП.

Кращим засобом самозахисту від ДТП є виконання правил дорожнього руху. Досягти цього можна, завжди дотримуючись пішохідної дисципліни, а саме:

- не переходити дорогу на червоне світло незалежно від наявності на ній автомобілів;
- не вибігати на проїжджу частину з тротуару, можна лише спокійно зійти, попередньо оцінивши ситуацію;
- ходити лише тротуарами, а якщо вони відсутні – по узбіччю, обов'язково повернувшись обличчям до транспорту; що рухається, тоді не тільки водій бачитиме пішохода, а й пішохід – водія;
- зібравшись переходити вулицю, спочатку подивитися ліворуч, а, дійшовши до середини, – праворуч;
- на дорозі відстань до автомобіля залежить від швидкості, з якою той рухається, отже, навчіться розраховувати, коли до авто далеко, а коли близько, при цьому пам'ятайте, що навіть при швидкості 60 км/год гальмовий шлях автомобіля буде довшим на 15 метрів.

Пам'ятайте, що причиною ДТП може стати не тільки наїзд автомобіля або мотоцикла, але й велосипеда. Нерідко саме велосипедисти є джерелом напруженості на вулицях, у дворах. Чітко визначте для себе межі територій для прогулянок, вулиці переходьте тільки в групі з іншими пішоходами.

НА ЗАЛІЗНИЦІ

Правила безпеки для пішоходів

- Пішоходам дозволяється переходити залізничні колії тільки у встановлених місцях (пішохідні мости, переходи, тунелі, переїзди тощо). На станціях, де немає мостів і тунелів, громадянам належить переходити залізничні колії у місцях, обладнаних спеціальними настилами, біля яких встановлені знаки «Перехід через колії».
- Перед тим, як увійти в небезпечну зону (ступити на колію), потрібно впевнитись у відсутності потяга (або локомотива, вагона, дрезини тощо). При наближенні потяга (або локомотива, вагона, дрезини тощо) треба зупинитись поза межами небезпечної зони, пропустити його і, впевнившись у відсутності рухомого складу, що пересувається по сусідніх коліях, почати перехід.
- Наближаючись до залізничного переїзду, громадяни повинні уважно стежити за світловою і звуковою сигналізацією, а також

положенням шлагбаумів. Переходити колії дозволяється тільки при відкритому шлагбаумі. При відсутності шлагбаума (коли переїзд не охороняється) перед переходом колії необхідно впевнитись, що до переїзду не наближається потяг (або локомотив, вагон, дрезина тощо).

Пішоходам забороняється:

- Ходити по залізничних коліях.
- Переходити і перебігати через залізничні колії перед потягом (або локомотивом, вагоном, дрезиною тощо), що наближається, якщо до нього залишилося менше ніж 400м.
- Переходити колію одразу після проходу потяга (або локомотива, вагона, дрезини тощо), не впевнившись, що по сусідніх коліях не пересувається рухомий склад.
- Переходити залізничні переїзди при закритому положенні шлагбаума та при червоному світлі світлофора залізничної сигналізації.
- На станціях і перегонах пролізати під вагонами і перелізати через автозчепи для переходу через колію.
- Проходити вздовж залізничної колії ближче п'яти метрів від крайньої рейки.
- Пролізати під закритим шлагбаумом на залізничному переїзді а також виходити на переїзд, коли шлагбаум починає закриватися.
- Класти на рейки залізничної колії будь-які предмети.
- Підходити ближче ніж на 0,5 метра до краю платформи після оголошення про подачу або прибуття потяга до його повної зупинки.